

Bosch & van Rijn

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
030 – 677 6466

Auteurs

Koen Ligthart

Opdrachtgever

Gemeente Lingewaard

Bijlage A Beleidsanalyse

Energievisie Lingewaard

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Bijlage A Beleidsanalyse

Energievisie Lingewaard

Datum	22 oktober 2024
Versie	1
Auteur	Koen Ligthart
Tweede lezer	Duco van Dijk

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030-677 6466
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & van Rijn 2024

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1	RIJKSBELEID	3
1.1	<i>Klimaatakkoord en Nationale Omgevingsvisie</i>	3
1.2	<i>Nieuwe landelijke windturbinebepalingen</i>	4
1.3	<i>Voorkeursvolgorde zon</i>	5
HOOFDSTUK 2	PROVINCIAAL BELEID	6
2.1	<i>Omgevingsvisie “Gaaf Gelderland”</i>	6
2.2	<i>Beleidslijn windenergie</i>	7
2.3	<i>Statenbrief besluitvorming voorkeursvolgorde zonnepanelen</i>	7
HOOFDSTUK 3	REGIONAAL BELEID	8
3.1	<i>RES 1.0 Arnhem – Nijmegen</i>	8
3.2	<i>PlanMER RES GMR Arnhem-Nijmegen</i>	9
3.3	<i>PlanMER RES'en Gelderland</i>	9
HOOFDSTUK 4	GEMEENTELIJK BELEID	10
4.1	<i>Beleidskader windenergie</i>	10
4.2	<i>Beleidskader energietransitie 2023 – 2025 Lingewaard</i>	10
4.3	<i>Omgevingsvisie Lingewaard</i>	11
4.4	<i>Toetsingskader verplichte participatie voor initiatiefnemers</i>	11
4.5	<i>Lessen Windpark Caprice</i>	12
4.6	<i>Uitgangspuntennotitie Energivisie zone A15/Betuweroute</i>	12

Hoofdstuk 1 Rijksbeleid

1.1 Klimaatakkoord en Nationale Omgevingsvisie

In het Klimaatakkoord, dat in 2019 werd vastgesteld en ondertekend door de breedst mogelijke coalitie van overheden en maatschappelijke organisaties, is afgesproken dat de uitstoot van broeikasgassen in 2030 met 50% en in 2050 met 95% moet zijn teruggedrongen. In 2030 moet 70% van ons stroomverbruik uit duurzame bronnen komen. Voor de opwekking van elektriciteit op land is dit vertaald naar een doelstelling van 35 TWh elektriciteitsproductie met windturbines of grondgebonden zonnevelden in 2030.

Op nationaal niveau is het vigerend ruimtelijk beleid vastgelegd in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI), vastgesteld in 2020. Met de NOVI geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. Het gaat daarbij om het uitzetten van een koers om opgaven op het gebied van klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw in goede banen te leiden. Het streven is daarbij de kwaliteit van de leefomgeving te behouden en zo veel mogelijk te versterken.

Prioriteiten binnen de NOVI zijn:

- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio's;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Daarnaast stelt de Rijksoverheid enkele nationale belangen vast, waarvoor zij de systeemverantwoordelijkheid draagt. Eén van de nationale belangen is het realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening (die in 2050 CO₂-arm is) en de daarvoor benodigde hoofdinfrastructuur. In dit nationale belang worden de afspraken in zowel het Klimaatakkoord van Parijs als het nationale Klimaatakkoord (2019) herbevestigd. Dit betekent dat de transitie naar een CO₂-arme energievoorziening in 2050 gerealiseerd moet zijn, door dan 95% minder uitstoot van broeikasgassen te realiseren ten opzichte van 1990.

In de NOVI worden ook richtingen meegegeven die bij de inpassing van duurzame energie – in RES-verband – kunnen worden gebruikt. De volgende zijn relevant voor Lingewaard:

- **Zon** – De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of

natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwater en areaal in beheer van het Rijk (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, Staatsbosbeheer), waaronder waar mogelijk bermen van spoor- en autowegen.

- **Wind** – Ten aanzien van de productie van duurzame energie (door windturbines, eventueel in combinatie met zonnepanelen) wordt in het NOVI een voorkeur voor grootschalige clustering van duurzame elektriciteitsproductie meegegeven. Daarbij is het wel van belang dat er een afweging wordt gemaakt tegenover andere relevante waarden zoals landschap, nationale veiligheid, natuur, cultureel erfgoed, water, bodem en draagvlak. Een natuurinclusief ontwerp en beheer van het windpark is hierbij van belang om verstoring of aantasting van natuur en biodiversiteit zoveel mogelijk te voorkomen. Ook moeten bewoners van een gebied worden betrokken, participeren in het project en waar mogelijk meeprofiteren.

1.2 Nieuwe landelijke windturbinebepalingen

Landelijk geldende normen voor windparken voor geluid, slagschaduw en veiligheid waren voorheen opgenomen in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Op 30 juni 2021 sprak de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uit dat de algemene landelijke normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid uit het Activiteitenbesluit milieubeheer in strijd waren met het Europees recht, omdat voor deze normen vooraf geen milieueffectrapport was opgesteld. Het gaat hierbij om de normen voor windmolenprojecten die vallen onder bijlage II van de Europese MER-richtlijn2 (windparken van drie of meer windmolens).

Momenteel werkt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat aan een milieueffectrapportage voor het opstellen van nieuwe landelijke normen. Windparken van drie of meer windmolens kunnen pas weer aan de hand van landelijke milieunormen worden beoordeeld als de Rijksoverheid de nieuwe landelijke normen heeft vastgesteld. De verwachting is dat deze landelijke normen in oktober 2024 worden vastgesteld en in juli 2025 van kracht worden. De landelijke normen worden opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) onder de Omgevingswet.

Zolang er geen nieuwe landelijke normen voor windmolens zijn vastgesteld, staat het gemeenten vrij eigen lokale normen op te stellen waaraan windparken van drie of meer windmolens kunnen worden getoetst. Op windmolenprojecten bestaande uit 1 of 2 windmolens zijn de windturbinebepalingen uit het Activiteitenbesluit nog steeds van toepassing. Gemeenten kunnen ervoor kiezen geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het opstellen van lokale normen en de nieuwe landelijke normen af te wachten. In de eerdere procedure voor windpark Caprice heeft gemeente Lingewaard ervoor gekozen eigen milieunormen vast te stellen.

1.3 Voorkeursvolgorde zon

Het rijk, provincies (IPO), gemeenten (VNG) en waterschappen (UvW) hebben afspraken gemaakt over multifunctioneel gebruik van locaties voor de opwekking van zonne-energie (zie Kamerbrief nr. 1310 d.d. 26 oktober 2023). De overheden hebben afgesproken meer in te zetten op zonne-energie op onderbenutte daken en gevels, en bij uitzondering op landbouwgrond.

De partijen hebben afgesproken te gaan sturen langs de volgende 4 treden voor het opwekken van zonne-energie:

1. Zonnepanelen op daken en gevels
2. Onbenutte terreinen in bebouwd gebied
3. Onbenutte terreinen in landelijk gebied
4. Landbouw- en natuurgronden

Met deze aanpak is gekozen om afspraken te maken met medeoverheden, waardoor het opstellen van een instructieregel in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) voor de voorkeursvolgorde zon niet nodig is nu de provincies hebben toegezegd hun eigen verordeningen, waar nodig, aan te passen aan de gemaakte afspraken. Hierbij zal rekening gehouden worden met initiatieven die nu al in een vergevorderd stadium zijn om te voorkomen dat lopende lokale initiatieven stilvallen.

Op 19 december 2023 hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland een brief verzonden aan de gemeenten waarin is opgenomen dat de voorkeursvolgorde voor zonnepanelen conform hiervoor genoemde Zonneladder is opgenomen in de Omgevingsverordening. Ook is in deze brief beschreven dat het noodzakelijk is om meer duurzame energie op te wekken en te voldoen aan het RES 1.0 bod, waarbij expliciet aandacht moet zijn voor het netcongestiebeperkend verbruik van de opgewekte elektriciteit.

Hoofdstuk 2 Provinciaal beleid

2.1 Omgevingsvisie “Gaaf Gelderland”

In de omgevingsvisie “Gaaf Gelderland” (vastgesteld op 19 december 2018) spreekt de provincie Gelderland zich uit voor een ‘versnelling’ van de energietransitie. Gelderland wil extra stappen zetten om in 2050 klimaatneutraal te zijn en in 2030 al 55% reductie van broeikasgassen te realiseren door besparing en energieopwekking uit duurzame bronnen. De provincie verbindt de energieopgave ook nadrukkelijk aan andere vraagstukken: klimaatadaptatie, circulaire economie, biodiversiteit, bereikbaarheid, wonen en economie. Daartoe biedt zij experimenteer- en innovatieruimte door proefprojecten te starten, bijvoorbeeld voor energieopslag.

De provincie Gelderland heeft de omgevingsverordening (geconsolideerde versie) vastgesteld op 21 december 2022. De volgende regels zijn, in relatie tot de realisatie van wind- en zonne-energieprojecten, van belang voor de borging van “een goede basiskwaliteit” in de gemeente Lingewaard:

- De kernkwaliteiten van waardevolle natuurgebieden (Natura 2000, de Nationale Landschappen, het Gelders Natuurnetwerk en groene ontwikkelzones) mogen niet worden aangetast.
- Binnen grondwaterbeschermingsgebieden, waterwingebieden en ‘boringvrije zones’ (beschermde bodemlagen) zijn geen nieuwe bestemmingen mogelijk die een groter risico vormen voor de kwaliteit van het grondwater dan de geldende bestemming.

Groene Ontwikkelingszone (GO)

Het beleid voor de Groene Ontwikkelingszone richt zich op het versterken van ecologische samenhang door het aanleggen van ecologische verbindingen en overgangen tussen natuur en andere functies. Initiatieven zijn toegestaan als ze leiden tot een versterking van deze zone, met behoud van kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. De zone bestaat voornamelijk uit agrarisch gebied tussen grote natuurkernen. Natuur- en landschapselementen worden aangelegd volgens vastgestelde doelen. Elke nieuwe ontwikkeling moet bijdragen aan het versterken van de zone, vastgelegd in regels voor versterking. De omvang en invloed van een ontwikkeling bepalen de benodigde versterking. Deze versterking mag geen negatieve invloed hebben op natte landnatuur in beschermingszones. Verlies van samenhang in de Groene Ontwikkelingszone door een nieuwe activiteit of ontwikkeling wordt niet toegestaan.

2.2 Beleidslijn windenergie

De beleidslijn windenergie verduidelijkt hoe en waar de provincie windmolens geïmplementeerd wil zien. Windmolens worden op voorhand niet geheel uitgesloten voor delen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, het Gelders Natuurnetwerk en Natura 2000-gebieden. Echter schat de provincie deze gebieden niet in als kansrijk.

De provincie wil windenergie combineren met andere functies in een voorkeursgebied, zoals combinaties met infrastructuur, (water)wegen en railverbindingen, regionale bedrijventerreinen, intensiveringsgebieden glastuinbouw en agrarische productielandschappen. Indien windmolens niet gecombineerd kunnen worden met genoemde functies, maar uit onderzoek wel blijkt dat kan worden voldaan aan een goede ruimtelijke ordening, dan staat het beleid de realisatie van deze windmolens niet in de weg. De provincie beschrijft dat er bij een initiatief voor windenergie veel aandacht moet worden besteed aan het creëren van draagvlak en participatie. De inspanningen in relatie tot participatie en het creëren van draagvlak worden daarom meegenomen bij de beoordeling van een concreet windenergieplan.

2.3 Statenbrief besluitvorming voorkeursvolgorde zonnepanelen

Het actuele beleid voor zonneparken komt in de provinciale omgevingsverordening 2024 nog niet overeen met de landelijk gemaakte bestuursafspraken over de juridische verankering van een aangescherpte voorkeursvolgorde zon in het provinciale omgevingsbeleid.

Eind oktober 2023 is een bestuursakkoord gesloten over de voorkeursvolgorde voor opwekken zonne-energie tussen het Rijk, Interprovinciaal Overleg (IPO), Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), Unie van Waterschappen (UvW) en Netbeheer Nederland (NBNL). In dit bestuursakkoord is afgesproken om de aangescherpte zonneladder in het provinciale beleid op te nemen als dat niet reeds is gedaan.

De overheden hebben in het bestuursakkoord afgesproken te gaan sturen langs de volgende vier treden voor de opwek van zonne-energie zoals al opgenomen in de NOVI voorkeursvolgorde zon:

- Trede 1: Zonnepanelen op daken en gevels
- Trede 2: Onbenutte terreinen in bebouwd gebied
- Trede 3: Onbenutte terreinen in landelijk gebied
- Trede 4: Landbouw- en natuurgronden

De huidige regels voor zonne-energie in de omgevingsverordening zijn vrij algemeen. De bestuursafspraken geven een concretere invulling van de zonneladder. Met de aanstaande actualisatieronde van 2024 wil de provincie Gelderland daarom de regels aanpassen zodat ze in lijn zijn met de bestuursafspraken.

Dit beleid zal niet gelden voor reeds geïnitieerde projecten uit de RES'en 1.0. Verder zijn er twee uitzonderingsgronden, namelijk voor "Agri-pv: combinatie van een substantiële agrarische functie met een zonnepark" en "landbouwgronden die op basis van bestuurlijke afspraken in transitie zijn, bijvoorbeeld gronden die in de toekomst een andere bestemming krijgen".

Hoofdstuk 3 Regionaal beleid

3.1 RES 1.0 Arnhem – Nijmegen

De gemeente Lingewaard is onderdeel van het regionaal samenwerkingsverband van RES-regio Arnhem Nijmegen, waarin plannen per regio staan uitgewerkt. De RES 1.0 Arnhem Nijmegen is gebaseerd op bestaand beleid en gaat in op de mogelijkheden om het einddoel (klimaatneutraal in 2050), haalbaar te maken. Hierin is uitgewerkt om 1,62 TWh bij te dragen aan de landelijke doelstelling van 35 TWh in 2030. Hierin is 1,16 TWh uit zonne-energie (bestaande uit 0,66 TWh uit zonnenveld en 0,49 TWh grootschalig zon op dak) en 0,47 TWh aan windenergie opgenomen. Bij de ontwikkeling van zonnenvelden en windturbines wordt gestreefd naar zoveel mogelijk regionale samenhang met ruimtelijke kwaliteit, waarbij zoveel mogelijk wordt gekoppeld aan gebiedsopgaven. Regionale regie is hierbij nodig omdat het schaalniveau van de gemeente daarvoor te klein is.

Voor windturbines zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Niet solitair maar gegroepeerd worden geplaatst;
- De groepering in een lijnopstelling of in een clusteropstelling wordt uitgevoerd;
- De onderlinge afstand van deze opstelling zodanig is dat beeldinterferentie zoveel mogelijk wordt voorkomen (= ontwerponderzoek bij uitwerking zoekgebieden en toets bij projecten buiten de zoekgebieden);
- De inpassing van windlocaties in samenhang met de ontwikkeling in aangrenzende andere RES'en wordt beoordeeld.

Voor zon is ook een voorkeursvolgorde opgesteld:

- De mate van aantasting van karakteristieke kenmerken van het landschap;
- De samenhang met andere functies in het gebied, (zoals landbouw, biodiversiteit, cultuurhistorie);
- De landschappelijke samenhang;
- Dubbel ruimtegebruik.

Verder is het de wens dat windturbines en zonnenvelden zo veel mogelijk worden gecombineerd, waarmee de maatschappelijke kosten voor elektriciteitsinfrastructuur zo laag mogelijk zijn.

Participatie

De energietransitie kan enkel slagen als er wordt voldaan aan enkele randvoorwaarden. In de RES wordt aangegeven dat Gelderlanders moeten kunnen meedenken en meepraten over het beleid en/of participeren om zo te zorgen voor een maatschappelijk draagvlak. Dit is geborgd in de provinciale Structuurvisie Zon. Verder is de capaciteit op het energienet, de betaalbaarheid en een zorgvuldige inpassing in het landschap, waarbij rekening wordt gehouden met natuur, milieu en ecologie van belang.

3.2 PlanMER RES GMR Arnhem-Nijmegen

Het [milieueffectrapport \(planMER\)](#) voor de Regionale Energiestrategie (RES) van de Groene Metropoolregio (GMR) Arnhem-Nijmegen geeft inzicht in de milieueffecten van de gemaakte RES-afspraken door de zestien RES-gemeenten in de GMR Arnhem-Nijmegen. Het planMER biedt feitelijke beslisinformatie aan de bevoegde bestuursorganen over de milieueffecten die optreden ten gevolge van de ontwikkeling van windturbines en zonnevelden. Hiermee helpt het de regio om te bepalen welke gebieden geschikt zijn, geschikt te maken zijn en niet geschikt zijn voor grootschalige energieopwekking in 2030.

In het MER is onderzocht welke negatieve milieueffecten optreden bij de ontwikkeling van wind- en zonne-energie in de gemeente Lingewaard. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen windturbines van 120 meter en 166 meter en zonnevelden.

De locaties worden als volgt beoordeeld:

- Sterk negatief effect: waterwindgebied, Natura 2000 en archeologie;
- Negatief effect: grondwaterbeschermingsgebieden, cultuurhistorie en veiligheid;
- Licht negatief effect: gebieden waar effecten worden verwacht, maar met maatregelen of door goede ruimtelijke inpassing grotendeels beperkt of voorkomen kunnen worden.

Voor Lingewaard is de verdeling van effecten als volgt (zie ook **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** in par. **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**):

- Windturbines 120 meter – In de gemeente Lingewaard treden met name sterk negatieve effecten op langs de Waal en de Neder-Rijn. Negatieve effecten treden met name op in het groene gebied rondom de Linge en langs de Rijksweg A325. Licht negatieve effecten bevinden zich gelijkmatig over de gemeente, maar met name rondom de buitenkant van de sterk negatieve en de negatieve effecten.
- Windturbines 166 meter – in tegenstelling tot de windturbines van 120 meter zijn de milieueffecten voor de windturbines van 166 meter veel minder negatief. De locaties van de sterk negatieve en negatieve effecten zijn praktisch hetzelfde, alleen is de ‘vlek’ een stuk minder groot. Grotere windturbines blijken dus minder negatieve effecten te hebben op het milieu. Van licht negatieve effecten is vrijwel geen sprake.
- Zonnevelden – Voor zonnevelden zijn, net als bij windturbines, de sterk negatieve effecten alleen aanwezig langs de Waal en de Neder-Rijn. Verder zijn er vrijwel geen negatieve effecten in de gemeente Lingewaard voor zonne-energie, maar is juist het aantal locaties waar licht negatieve effecten voorkomen vrijwel overal aanwezig.

3.3 PlanMER RES'en Gelderland

Verwachte publicatie Q1/2025

Hoofdstuk 4 Gemeentelijk beleid

4.1 Beleidskader windenergie

Op 14 augustus 2019 is het beleidskader Windenergie vastgesteld. De gemeente stelt in het kader een positieve grondhouding te hebben ten opzichte van windenergie initiatieven. Echter dient de inpassing van windenergie op een gepaste en verantwoorde manier, met oog voor natuur, landschap, leefbaarheid en het eerlijk verdelen van lusten en lasten. Landschappelijk moet rekening worden gehouden met de opstellingsvorm, locatie, zichtbaarheid, aantal windturbines en het formaat (zie beleidskader energietransitie 2023 – 2025). Zo worden solitaire windturbines negatief beoordeeld en worden windturbines in de uiterwaarden langs de Waal afgewezen.

De gemeente Lingewaard wil de regie houden over elk windproject door het bevoegd gezag te zijn. De Provincie zal hier doorgaans aan meewerken. Hierdoor kan de gemeente sturend zijn binnen de eigen gemeentegrenzen, de belangen van inwoners behartigen en verantwoordelijkheid nemen voor de handhaving.

Een windenergieproject dient aan alle vigerende voorwaarden te voldoen zoals deze zijn verankerd in de huidige landelijke wet- en regelgeving.

4.2 Beleidskader energietransitie 2023 – 2025 Lingewaard

Het beleidskader van Lingewaard wordt niet verankerd in het bestemmingsplan of het omgevingsplan. Elk initiatief dat niet passend is binnen het geldende bestemmingsplan of het omgevingsplan moet, wanneer gewenst, via een aparte planologische procedure mogelijk worden gemaakt.

De gemeente Lingewaard wil in 2030 elektriciteitsneutraal zijn. Daarvoor moet 736 tot 971 TJ aan duurzame elektriciteit opgewekt worden. Dit betekent de volgende opgave voor de gemeente Lingewaard:

- Stimuleren van zon op daken, parkeergarages en carports. Van 30% naar 50%
- Er wordt ruimte geboden aan initiatieven voor zonne-energie in de zoekzone zon tot het maximum van 30 hectare is behaald (in tegenstelling tot 50 hectare conform het beleidskader zonne-energie uit 2019). Daarnaast wordt er geen ruimte meer geboden aan zonneparken die kleiner zijn dan 3 hectare en moeten de zonneparken geconcentreerd worden om versnippering te voorkomen.
- Er moet worden onderzocht of het haalbaar is om vier windturbines van 220-250 meter hoogte of 3 windturbines en 20 hectare zon in de zone A15/Betuwe-route te plaatsen, met een streven naar een goede verhouding zon/wind.

In het beleidskader staan drie belangrijke randvoorwaarden beschreven voor groot-schalige opwek initiatieven:

- Bij opwekprojecten moet worden aangetoond dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Daarbij is een goede landschappelijke inpassing, die wordt beoordeeld aan de hand van het gemeentelijk landschapsbeleid en onder andere de provinciale streekgids, belangrijk.
- Het project moet bijdragen aan een duurzaam en efficiënt energiesysteem.
- Er moet sprake zijn van een eerlijke verdeling van maatschappelijke (en financiële) lusten en lasten.

4.3 Omgevingsvisie Lingewaard

In mei 2023 is de Omgevingsvisie Lingewaard vastgesteld. Hierin wordt beschreven hoe de gemeente Lingewaard de gemeente ziet in 2035. Hierin wordt onder meer beschreven waar een initiatief in de gemeente Lingewaard in hoofdlijnen aan moet voldoen om bij te dragen aan de doelstellingen uit de omgevingsvisie. Een initiatief draagt bij aan:

- Een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving;
- Behoud en versterking van de kwaliteit van de leefomgeving;
- Behoud van een groene gemeente;
- Randvoorwaarden voor ontwikkelingsambities voor Lingewaard;
- Randvoorwaarden voor ontwikkelingsambities in de kernen;
- Een samenhangende ontwikkeling van de leefomgeving door meervoudig ruimtegebruik van functies die dezelfde doelen dienen;
- Een vitale regio doordat regionaal afgestemde ambities elkaar versterken;
- Een initiatief mag geen negatieve gevolgen afwentelen op de sociale en fysieke leefomgeving.

4.4 Toetsingskader verplichte participatie voor initiatiefnemers

Onder de Omgevingswet (per 1 januari 2024) is de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk voor participatie. Dit kan in sommige gevallen zelfs verplicht zijn, wat bij het aanvragen van een omgevingsvergunning wordt getoetst door de gemeenteraad. Wanneer participatie verplicht is, beoordeelt het college van B&W of de participatie voldoende is geweest.

In de gemeente Lingewaard is de participatie voldoende wanneer:

1. Het duidelijk is welke betrokkenen zijn meegenomen in het participatietraject en wat hun belangen zijn.
2. Vooraf duidelijk is aangegeven over welke keuzes/mogelijkheden betrokkenen konden meepraten en/of een reactie konden geven.
3. Verschillende communicatie- en/of participatiemiddelen zijn ingezet.
4. In het participatieverslag de inbreng van de betrokkenen is beschreven.
5. Aan het einde van het proces bij deelnemers is getoetst of zij vinden dat er zorgvuldig met hun inbreng is omgegaan.

Aan het einde van het participatieproces stelt de initiatiefnemer een participatieverslag op. Hierin beschrijft de initiatiefnemer in ieder geval hoe het proces is verlopen, wie aan het proces hebben deelgenomen, wat de inhoudelijke inbreng per deelnemer was en hoe met deze inbreng is omgegaan.

4.5 **Lessen Windpark Caprice**

Op 21 september 2023 heeft de gemeenteraad van Lingewaard een verklaring van geen bedenkingen afgegeven en daarmee de weg vrijgemaakt voor de realisatie van Windpark Caprice: twee windmolens met een maximale tiphoogte van 240 meter.

In diezelfde raadsvergadering is een motie aangenomen waarmee het college wordt opgeroepen 'te leren van Caprice'. De motie roept het college op om het gelopen proces te evalueren, verbeterpunten op te stellen en deze bij volgende projecten nauwlettend in de gaten te houden. Daarin zijn de volgende punten in opgenomen:

- Zorg vanaf de start voor een goed toegerust projectteam dat met de juiste mensen, kennis en deskundigheid is samengesteld.
- Zorg voor een heldere structuur en projectafbakening en een visie op het proces voor een efficiënter proces en continuïteit. Overweeg een stuurgroep in die structuur.
- Het bleek lastig om goed grip te krijgen en te houden op de materie op het snijvlak van de feiten (techniek, beleid, juridisch) en de politieke setting. Visie op de te nemen route kan daarbij helpend zijn.
- Neem als gemeente een niet te afwachtende houding aan. Zorg dat je als gemeente, in goed overleg met andere betrokkenen (commerciële partijen, Provincie) in de lead bent, regie neemt.
- Trek de communicatie in dergelijke processen naar je toe als gemeente, in goed overleg met de andere betrokkenen.
- Het is verstandig om breed en vroeg te starten met participatie in een dergelijk proces/project waarvan je op voorhand weet dat het een groot maatschappelijk effect zal hebben.
- Wees als gemeente bewust van de rol en verantwoordelijkheid die je hebt en in welke fase van het proces je je bevindt.
- Een streven naar de mogelijkheid van mede-eigenaarschap van windparken bij volgende projecten.

4.6 **Uitgangspuntennotitie Energievisie zone A15/Betuweroute**

De Uitgangspuntennotitie Energievisie zone A15/Betuweroute werd op 26 oktober 2023 vastgesteld door de gemeenteraad. Met de notitie wijst de gemeenteraad het plangebied voor de A15-Betuweroutezone aan en geeft het de opdracht om te komen tot de inpassing van maximaal vier windturbines, met als alternatief 3 turbines en ongeveer 20 ha zonneveld. Het profijt van de opwek dient zo veel mogelijk lokaal te worden gehouden en eerlijk te worden verdeeld en omwonenden moeten zo veel mogelijk worden betrokken bij de planvorming.

Bosch & van Rijn
experts in duurzame energie

Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht
www.boschenvanrijn.nl

